

F. R. 80. 7

Z 6
2340

X 2047347

BEATISSIMIS MANIBUS
MEMORIAEQUE SEMPER VICTURAE
REVERENDISSIMI, PERILLUSTRIS ET
GENEROSISSIMI DOMINI
DNI. HEINRICI,
LIB. BAR. A *SAESEN* /
DYNASTAE IN RÖTHAU,
SERENISSIMI ET POTENTISSIMI
ELECTORIS SAXONIAE CONSILIARII INTIMI
ET CANCELLARII, SUPREMI APPELLATIONUM JUDICII
PRÆSIDIS, ET CATHEDRALIS ECCLESIAE
MARTISBURGENSIS PRÆPOSITI, &c.
SACRUM.
DIXIT PUBLICE
IN AUDIT. COLLEGIJ MAJORIS PRINCIPUM
MAJORI
III. NON. AUGUSTI M. DC. LIX.
CHRISTIAN FRIEDERICUS *SAUNGEREYN*.

LIPSIÆ,
Typis JOHANNIS WITTIGAU.

FERILLVSTREBVS ET GENEROSISSIMIS
DOMINIS

DNO. HENRICO, LIBERO BARONI

à Saxeen / DYNASTÆ IN PRTZKAB /
SCHONFELD SÆSEN ET
GRABPA.

DNO. CAROLO, LIBERO BARONI

à Saxeen / DYNASTÆ IN KÖTHEN.

SERENISSIMI SAXONIÆ ELECTORIS

CONSILIARIIS INTIMIS, ATQVE COMITI-
BUS EMINENTISSIMIS,

DOMINIS MEIS GRATIOSISSIMIS,
HOC QVALECUNQVE

TRISTISSIMÆ QVIDEM NECESSITATIS

SED MAXIMÈ DEBITÆ PIETATIS

ERGA BONORVM OMNIVM VOTIS
DESIDERATISSIMVM

DOMINUM PARENTEM

OFFICIUM

HUMILI DEVOTOQVE ANIMI CULTU

OFFERO

CLIENS OBSEQVENTISSIMVS

CHRISTIAN FRIEDERICUS SAUERENBERG.

M. CH. HENRICUS MULLERUS
h. t.
DECANUS
COLLEGII PHILO-
SOPHICI
in Academia Lipsiensi
PARENTALIA

Reverendissimo ac Generosissimo
V I R O

DN. HENRICO

à F R E S L E R u.

habenda

indicit.

Ajoribus nostris à primis statim hujus Mundi incunabulis hunc morem fuisse, ut denatorum suorum Parentum, Filiorum, Conjugum, Cognatorumque Corpora terræ demandarent, ex sacro edocemur Codice. Patriarchas enim speluncas hereditarias, sepulturæ Suorum dedicandas argento redemisse, inibique mortuos condidisse; & hosce rursum à suis relictis, Regesque Israëlitarum à Populo sepultos fuisse, cum Pentateucho abundè satis Chronicorum attestantur Paralipomena. Hæc autè propensio non tantum propria Hebræis; ast aliis etiam Gentibus erat communis, quorum omnium primi, teste Cicerone, Græciæ Coloni corpora demortuorum terrâ humârunt. Hinc veteres Romani, cum Posthumium Album, A. Manlium, & P. Sulpitium Camerinum in Græciam, Leges ab Atheniensibus petitem, mitterent, huncce ritum ab hisdem edocti Duodecim suis Tabulis eburneis, omnibus Philosophorum Bibliothecis, Tullii judicio, anteponeudis, inseruerunt. Et hoc humani jus satis diu obtinuit apud Romanos, donec, juxta Plinium, cognovère, quod corpora humo contacta longinquorum belorum injuriâ eruerentur: unde nonnullis hæc tanquam melior animo sententia stetit, ne Cadavera imposteum terræ concrederentur, quin potius rogo imponerentur, concremarenturque, ne olimeæ hostium ludibrio petulantiaque exponerentur. Nec obstat hic nobis Maronis pariter & Nasonis autoritas, quorum ille cremandorum cadaverum observantiam in Italiâ etiam ante Urbem conditam viguisse; hic verò sub ipso nascentis Reipublicæ primordio Remum combustioni traditum confirmant; cum hisce Poëtis fortean ejuscemodi consuetudinum vigor non aliter innotuerit. Hujus autem pietatis, quâ Veteres in defunctos suos propendebant, exercitium in nudâ non tantum humatione resistebat aut combustione; ast multa honoris insuper indicia mortuis decernebantur à superstitionibus. At ne multa heic de Indictionibus funebribus, Romanis, Græcis juxta & Gallis usitatis, quibus Populus per Præconem ad funera Prætoria, Consularia, Censoria, Triumphalia publicitûs evocabatur; de Osculis morientibus pariter &

ter & mortuis datis; de Lotione & Uncturâ, (quàm præter Ægyptios pollincturâ inventores, qui sale, nitro, cedro, asphaltò, melle, cerâ, myrrhâ, balsamis, gypso, calceque mortuorum corpora condiebant; Judæos, Nonno affirmante :

ὡς νόμος Ἑβραίων Πλήμυθια θεῖμα Φυλάσσειν;

& Christianos frequentasse, SS. Patrum scripta confirmant;) de Vestitu splendido; de Coronis & Floribus; de Facibus cereis; de Tubarum ac Gingriarum clangore, Neniârumque cantu; de Habitu Moribusque lugentium, aliarumque Ceremoniarum usurpatione inspergam; id tantum de Orationibus Funebribus à Valerio Poplicola, qui primus Brutum, Plutarcho & Halicarnasæo Patronis, pro Rostris laudavit, inventis addere lubet, quòd Virtutes atque res prosperè gestæ Illustritum Virorum, Fœminarumque, funeribus per forum ductis, pro Rostrisque collocatis, solemni in Panegyri de prædicatâ fuerint. Verum enim verò non eo tantum tempore, quo defunctus sepulchro inferebatur, tales dicebantur Orationes; ast alii quoque dies certi erant designati, quibus iusta mortuis publicè persolvebantur. Præter privatas enim Parentationes, quæ diebus Natalibus, aut Denicalibus Feriis, (cùm familia hominis mortui causâ purgabatur,) in honorem denatorum habebantur, Feralia erant Festa, à Numâ Romanorum Rege Pontificibus commissâ, in quibus ab iis, penes quos parentandi jus erat, undecimâ ante Kalendas Martias die, Castubone Parastatâ, epulæ ad sepulchra ferebantur, atque hæc ratione non tantum Romæ; sed in diversis etiam Græcorum Urbibus mortuorum Manibus dabantur Inferiæ. Equidem alios quoque fuisse Populos, magnosque & excellentes Viros, qui luctum omnino refugerint, observat Seneca, quando innumerabilia exemplorum, qui liberos Juvenes sine lacrymis extulerint, atque in Senatum, aut in aliquod publicum officium à rogo redierint, statimque aliud egerint, recenset; & Val. Max. luctum funeris diè domestico sacrificio sine lamentatione, sine planctu finitum esse asserit. Nil minus verò non depressiori prudentiâ Viros luctui interdum indulgisse, nec unquam illis tantam ferri & chalybis duriciem circa pectus fuisse, quin Liberorum, Parentum aut Amicorum mortem sibi lugendam putârint, præter variâ *παράδειγματα* omnes nobis confirmant Legislatores, luctum non tantum è medio non tollentes, quin potius eundem certo modo & tempore circumscribentes, Exinde factum, ut defunctorum Propinqui aut Cognati, ne mororis & tristitiæ limites transcendere viderentur, si ipsi, tanquam mortuos sanguine proximè accedentes, Majorum more Orationes habent

haberent funebres, (quod de Tiberio & Appii filio, mortuos Pa-
rentes pro Rostris laudantibus, Syetonius & Livius consignarunt,)
Viris doctissimis hanc demandarint provinciã: quemadmodũ de
funere Virginii Rufi refert Plinius, quod ejusdem virtutes & facta
heroica Cornelius Tacitus, Consul Romanus & i Laudator elo-
quentissimus publicè decantaverit. Quæ Sparta postmodum ex
Senatus-Consulto Magistratibus, & ab his sæpius aliis quoque sum-
mis est commendata Viris.

Quapropter & cum Reverendissimus ac Generosissimus Dominus,
Dn. HENRICUS à FRYSCHEM Dynasta in Nöthau &c. Serenissimi
Principis ac Domini, Dn. JOHANNIS GEORGII, hujus nominis II. Sacri
Romani Imp. Archi-Mareschalli & Electoris potentissimi &c. Cancellarii &
Consiliarii summus, ex meritis in Ecclesiam, totum Imp. Romanum, Sa-
xoniã Superiorem, Academiam denique nostram nunquam satis depra-
dicandus, XII. Kalendar. Mensis Quintilis ex Mortalium numero feces-
serit, Vir Excellentissimus atque Præ-Clarissimus Dn. *Christianus Fridericus
Franckensteinus* Historiar. in hæc Academiã Prof. Publ. famigeratissimus
huic Summo *vũ in æyiois* degenti Viro justã facere decrevit. Sperat enim
& plane confidit, non ingrati fore hoc à pietate profectũ officium Perillu-
stribus & Generosissimis Dnn. Dnn. HENRICO & CAROLO, Baronibus
Frisiis, prædicti potentissimi Septemviri Consiliariis eminentissimis, de-
nati Parentis Filiis mœtissimis, quod beatissimis Magni hujus Viri Manibus
exsolvitur, cum alio modo præfita sibi beneficia agnoscere nequeat ipse vel
profiteri: Et alioqui vivos laudare adulationis quandam suspensionem vix
effugit; erga mortuum devoti cultus indicium est. Cum autem Venerib9
non tantum in ipsã Funeracione, Feriis Feralibus, & Denicalibus, (ut ex
superioribus constat;) verum etiam in Novendiali post Funeracionem, ut
& promiscuè aliis, modo non atris, diebus parentalia mortuis exhibere licu-
erit, proximus III. Non. Augusti, Augusteo sacer nomini, huic parentatio-
ni dictus est. Hunc igitur Actum Panegyricum ut Magnificus Academiæ
nostræ Rector, reliquarum Facultatum ampliff. Decani, harumque omni-
um Professores Publici, Doctores, Licentiatũ & Magistri, magnificã suã au-
toritate, dignitate honorificã, frequentique comparitione splendidiorem
reddere, devotã pietatis, quã *Frisium* prosequuntur *Nomen*, specimen ex-
hibere, tandemque Manibus piè in Domino defuncti Cancellarii, de Uni-
versitate Philuræã, nobisque omnibus optimè meriti, benè precari haud
graventur, pro officii ratione ab omnibus & singulis, eã, quã par est, re-
verentiã, honore & amore, contendo. Nobilissimor. autem atque Politis-
simor. Studioforum numerum eò frequentiore huic Orationi præsto fu-
turum mihi polliceor, quò eorundem fervorem, vehementemque in ma-
gnorum Virorum Vitas, Virtutesque, tanquam in speculam & exemplar
inspicendi, illasque pro virili imitandi lubentiam mihi habeo perspe-
ctam. Benè valere. Scribebam in Vigiliis IX. post SS. *Trinitatis Festum*
Dominicæ, Aeræ Redemptoriæ clæ Ibc LIX.

Prælo Wittigaviano.

A
)
e
t
-
k
-
i
i
c
-
L
-
s
n
-
i
-
s
l
x
x
ut
-
-
e
i
-
n
i
-
d
c
-
s
-
a
ar
e
m
-
on
m

far
tuh
N
D
Sp
R
B
Ca
dr
tis
m
fu
ca
S
ac
co
fe
is
q
au
m
li
ju
vi
ee
m
ill
a
q
ex
q
te
a
ft
el
ta
te
m
ir
&
fe
P
R
fe
&

Nlignis non minus gaudii quam mœroris materia atque argumentum obvenit nuperè nobis ex die XII. Calendar. Julii, *Rektor Magnifice, Auditores omnium ordinum & dignitatum Honoratissimi.* Quippe quante hos XII. annos gratisimum cœli depositum, *Serenissimum Celsissimumq; Principem ac Dominam, Dn. JOHANNEM GEORGIUM III. Ducem Saxonie, Julie, Clivie & Montium, Dignitatù Electoralù heredes, Landgraviam Thuringie, Marchionem Misnie & utriusq; Lu-*

fatie, Comitem in Marca & Ravensburg, Dynastam in Ravenstein hæc Provincias atulit, eiq; natalis fuit; idem *Serenissimorum Principum Electorum Dni. JOHANNIS GEORGI I. felicissima recordationis & Dni. JOHANNIS GEORGI II. Dni. nostri Indulgentissimi* administro fidelissimo & multis arduisque in negotiis Spectatissimo fatalis exitit, & non sine gravi bonorum omnium dolore abstulit *Reverendissimum Perillustrem & Generosissimum, Dnum. Dnum. HEINRICUM LIB. BARONEM à NYCEËN* Dynastam in Rôthau *Serenissimi Saxonie Electoralis Consiliarium intimum & Cancellarium, Supremi appellationum judicii Præsidentem, Cathedralis Ecclesie Martûburgensis Præpositum,* Virum de egregio publico longè meritisimum. Itaque ut diximus, in uno eodemq; hoc die copiosi tam gaudii quam mœroris uberima nobis materia reperitur. Cæterum ut illi satisfecisse opinamur supplicibus publicè privamq; precibus Deum venerantes, ut hoc salutaris publicæ Palladium Principem nostrum clementissimum florentem & incolumem cum Serenissimis Parentibus servare diutissimè velit: ita non possumus (nisi in ipsam adeò virtutem ingratè esse velimus) sine acerbissimo dolore recordari ereprum, cujus laboribusq; & vigiliis ex Serenissimi Principis arbitrio tranquillitas publica & felicitas innixa, justitiâ præcipuè exercita & asserta fuit. Finis certè vitæ ejus ut suis luctuosus, ita nobis & quibusvis rerum intelligentibus tristissimus exitit, nec quisquam auditæ tanti viri morte aut non ingemuit, aut statim oblitus fuit. Mihi autem quandoquidem volente Facultate nostrâ viro ad eum, qui privato altissimus esse potest, dignitatis gradum evecto justa facere decretum est, nihil optabilius fuerit, quam pari orationis genere magnitudinem gestorum meritorumq; ejus exaquare, quod quia sperare mihi non licet, ut qui potius metuum, ne summè viri & Patroni meritisimi Laudes culpâ ingeniù deteram, à Vobis, *Rektor Magnifice, Auditores omnium ordinum honoratissimi,* obnixè peto atque contendo, ut si quid minus aut tenuius, quam pro expectatione vestrà, aut tanti dignitate viri dixero, illud & solitâ benevolentia atque æquanimitate excusetis, & magnitudini doloris atque luctus, quo per hunc annum ex non unâ causâ confectus fui, ascribatis. Neque enim aut vana eloquentiæ propriæ persuasione inductus, aut singularis atque eximie præ cæteris doctrinæ opinione fascinatè ferale hoc officium suscepi, sed quod ab unâ propemodum post Deum & Principem illustri FRISIORUM gente in hac qualicumque meâ conditione & statu collocatum primùm, inde defensum atque auctum me agnoscam, pietati & gratitudini meæ, quâ liceret, satisfacere constirui. Quippe beneficiorum, quæ reddere non possis, redhostimentum maximum est, gratâ mente recordari & conservare memoriam eorum, quorum ex benignitate profluxerint. Statuerem imaginem marmore aut ære fictam, si facultates paterentur: quanquam & hanc, sicut magnificam funeris pompam, forsân generosa maximi Viri modestia prohiberet. Sed ut vultus hominum ita & simulacra vultus imbecilla ac mortalia sunt, forma mentis æterna; cujus iconissimum rudi penicillo, & haud scio an satis aptis colorib; cerè inemptis ab imperito pictore elaboratum, sed à summo artifice ipso nitrum *Reverendissimo Domino Cancellario* per rectè & præclare facta delineatum hæc vobis semihorula sistet. Qui meus conatus ut vobis, *Rektor Magnifice, Auditores honoratissimi,* professione pietatis, infirmitatis meæ confessione aut laudatus sit, aut excusatus, etiam atque etiam vehementerq; rogo & obtestor.

A

Sunt

Sunt equidem nonnulli, qui referre parum arbitrantur, quo quisque loco, quibus re sit editus parentibus, persuasi nimirum, quicquid in nobis placere Deo, reipublicæ prodesse debet, id omne à disciplinâ & educatione proficisci vel ipso teste Philosopho: Esse tamen non parum & in patriâ situm & in genere concors & consentiens plurimum opinio est, quam veluti naturæ ipsius vocem venerantur. Scilicet terrâ nascentia non æquè bene in quovis proveniunt solo, plurimumque interest, quâ tellure creverit, quâ carptus sit arbore furculus, unde generosum expectas fructum. Frustra educatio ex putri ligno Mercurium fingit, & optima doctrinæ semina infelici mandata agro aut malignè surgunt aut planè intereunt. Patriâ beatissimo nostro Cancellario Hermunduri contigère, gens nostris pariter Romanisque celebrata monumentis, cujus & virtutem suspicit & fidem commendat à prudentiâ non minus quam rectitudine & sinceritate iudicii commendatus Tacitus, iisque ad ipsam usque Danubii ripam olim extensis domos quoque & villas Romanorum paruisse commemorat non concupiscentibus, cum cæteris arma modo castraque ostendantur, nec ripam transire liceat sine custode. Jure optimo maximo asserere sibi hæc Gens Germanica poterit, quod olim de universis Frisiorum legati in Romano theatro dixisse leguntur; *Neminem mortaliū armis aut fide ante Germanos esse.* Iraque invicti Romanorum armis Hermunduri tantum abest ut majorum decorerint virtutem, ut austeritatem quoque illam præcæm hæcenus literarum miscuerint elegantia, & non soli amplius Marti, sed Musis quoque & Gratiis litent.

Quod ipsum insignis genii felicitate etiam FRISIO contigit, qui læto facti in lucem editus est in avito hæredio *Kauren*, quod uno Lapide ab *Altenburgo* distat. Sunt qui vervecum in patriâ crassoque sub aëre nasci arbitrentur, queis extra urbes ruri que contigit lucem aspicere. Contra est. Liquidus potius incorruptusque aëris tractus puriore aurâ nascentium corpora imbuit & excipit, & per patentium undique plagarum amœna allabens sinceritatem suam à primo statim ortu ipsis etiam mentibus insinuat. Annum nativitaris M. D. LXXIIIXvum insignem & memorabilem clade & morte suâ fecit *Sebastianus Lusitania Rex* cum maximâ nobilitatis suæ parte in Africâ cæsus, dum speciosiora s'vadentibus accedens cauta & salutaria spernit consilia. Pater FRISIO nostro fuit *Generosissimus & maximè Strenuus* *M. Dn. CAROLUS à Friesen Dynasta in Kauren & Nöthau* *Serenissimæ Saxonie Ducis* & postea *Pro Electoris FRIDERICI WILHELMII Altenburgici consiliarius intimus & Marchschallus aulicus, itemq; Districuum Altenburgici, Eisenbergici & Ronneburgici Præsesq; atq; Moderator.* Mater Nobilissima & rari exempli scæmina RAHEL ex generosâ Dominorū ab ENDE *de domo Keinâ & Kaschvitz* profapia. Nolo patientiâ vestrâ abuti, *Auditores honoratissimi* & majores paternæ pariter & maternæ recensere stirpis, commemorando avum STEPHANUM, proavum BERNHARDUM, abavum CAROLUM, aravum HEINRICUM FRISIOS inlytos famâ factisque & hunc præcipuè meritis in *Serenissimos Bavaria duces* illustrem, sed impetratâ clementissimâ missione post multorum annorum stipendia in hac nostrâ Misnia tranquillissimæ senectutis otia prudenter amplexum. Nimirum & ille, ut olim Similis sub Adriano Imperatore, Præfectus Prætorio, eos saltem annos vivere se arbitrabatur, quos extra aula varia negotia pompamq; & strepitum inter suos sibi que & Deo vacans exegisset. Nec me notore indiget maternæ gentis generosa nobilitas tot insignibus per has provincias affirmata monumentis, nec non pompâ ludorum spectata equestrium. De paternâ gentè hoc prætereundum non erat, familiam FRISIORUM longè nobilissimam antiquissimis temporibus in *Helvetiâ & Rauracorum* egisse confinio, ubi complura majorum famæ & virtutis monumenta adhuc prostant, quæ nec tempus edax nec longa abolere vetustas potuit. Hic si de Helyerorum fortitudine & fide, cujus utriusque decus adhuc apud magnates Principesque viros in Germaniâ nostrâ & apud exeros tuentur, sermones cadere vellem, quantus per Deum immortalem dicendi campus mihi aperiretur? Inde

jam ante hos quadringentos annos generosa propago in *Hermunduros* translata est, & vicinos *Nariscos*, quos nihil degenerare *Marcomannorum* gloria *Tacitus* (*Marcomanni* verò eidem pro fortissimis Germanorum memorantur) asserit. Constatq; adeò, in aula *JOHANNIS II. Marchionis & Electoris Brandenburgensis*, qui ex Alberto Urso descendunt, vixisse egisseq; *FRISIUM* ante hos quadringentos prope modum annos factis meritisque illustrem. Verum enim verò, oggerat aliquis cum *Satyrico*,

Stemmata quid faciunt, quid prodest deniq; longo

Sanguine censer, pictosq; ostendere vultus

Majorum, & stantes in curribus Emilianos,

Et Curios jam dimidios?

Si coram Lepidis malè vivitur.

Antea occupavimus dicere, quod non probentur, qui gaudent majorum tantum adeoque alienæ famæ incumbere, nec suam addunt proavitæ virtutem. Sed tamen *Philosopho* etiã nostro verisimile est, meliores esse eos, qui sunt ex melioribus. Et sapienter judicat ille *Barbarorum Rex minime barbarus THEODORICUS GOTHUS*, Oportere ex parentum virtutibus prolis judicari successum, eò quod bona certa sint quæ fidem ab exordio trahunt, dum nescit origo deficere, quæ consuevit radicibus pullulare. Nam & cursu perenni fertur fontium vena vitalis, & hanc conditionem sustinent cuncta manantia, ut sapor, qui concessus est origini, nisi per accidentia fuerit forte vitiat, nescit rivulis abnegari. Vidit hoc, ut erat prudentia & judicii summum, illisque virtutibus ad excelsum evectus fastigium beatissimi Domini Cancellarii genitor, teneramq; ætatem nec in aula abducere, nec domi relinquere ausus, quod utrobique nõ obstante illic Principis severitate, hinc sanctitate Larium corruptelæ nonnulla suppeteret occasio, & in castissimarum quoque domuum generalibus velfervulorum improbitas obrepere ignaris, vel ancillarum mulierum blandimenta abstrahere à studiis soleant, à se maluit in Ruthenèum, quod Geræ ad Elifstrum est, Gymnasium amandare, ne quid labis contraheret, quæ ab illis primis annis emicabat, generosa præclaræ indolis rectitudo. Habebat nimirum jam dum Ludus ille viros formandæ juventutis & erudiendæ maximè gnaros, quibus nec hodiè destituatur, sed laudem pristinam amantque & famam non tuerur tantum, sed & amplificat, à mediâ nocte lumen sibi decusque vendicat. *Plinius* Imperatori optimo planeque incomparabili amicus & minister gratissimus liberos in patriâ potissimum & apud suos discere instituique volebat. Neque enim alibi eos jucundius quam in patriâ morari, aut pudicius contineri, quam sub oculis parentum, aut minore sumtu quam domi erudiri posse arbitrabatur. Hujus consilium secutus videri potuit, dum postquam lubricum illud pueritiæ paulisper excessit, & in lare externo, quod sæpe filii familiâs perdidicisse est, obsequium & reverentiam majorum natu & meliorum imbibisse visus fuit, revocatum amantissimus genitor privatis deinceps tempore præceptoribus exoliendum commisit. Ibi verò quam de se spem excitaverat puer, prima adolescentiæ spatia ingressus non sustinuit tantum, sed etiam felicitate ingenii & industriâ singulari superavit. Translatus tunc ipse quoque fuit in Electoralem ex Altenburgicâ aulam, & dapibus Principis mensæque ordinandæ, quod officium inter aulica ministeria splendore & dignatione inter prima est, præfectus; Quod factum anno superioris seculi octogesimo octavo, quem ut patribus avisque nostris ita & posteris illa vel ipsi formidanda Oceano claslis Hispana, Angliæ exitium, Europæ universæ servitium ferens clade suâ notabilem effecit: Documentum scilicet illustre data, quã tantopere humana divinis exsuperentur consiliis, & quam sæpe ad id evectâ magnitudo, supra quod ascendere posse diffidi, non gradu descendat, sed lapsu præcipitet. Jam cer-

tiora emicabant argumenta generosæ indolis in adolescente, & in illâ succere-
 foentis ætatu læ herbâ maturam atque opimam segetem spondebant virtutum
 prodebat: que sese forâs in Generosissimo Domino Cancellario animus magnis
 quibusque negotiis par, & vel gravissimis olim oneribus suffecturus, cum ex-
 perimentum ejus plenius ut caperet genitor, ceu fuit ingenii solertia judicium
 ærimoniam nulli secundus, ad ea quæ Ratisbonæ Divus Rudolphus II. anno 1593.
 indixerat comitia, unâ cum Serenissimo Pro-Electore abiens adiecit sibi co-
 mitem, ut & animus ipsius tot curarum mole, quot illi conventus adferre secum
 solent, defessus & defatigatus, haberet in quo requiesceret charissimi pignoris
 familiaris adspæctum & alloquium; Et simul exploraret, nunquid forsan li-
 centia loci, & liberioris vitæ potestas & vitiorum occasio, quæ deesse tali tem-
 pore nequit, in præceptis abriperent ingenium, ex lubrico ætatis & tot irritamen-
 tis voluptatum timido, ut esse solet, ubi ferventior est, amoris parentis nunquam
 satis perspectum, Præcipuè verò ut eum Reipublicæ, cui & destinatione pæ-
 rentis & fatorum providentiâ juvandæ educabatur, jam tum lenâ quod dicitur
 manu præpararet. Noverat sapientissimum Romanorum institutum, qui
 liberos suos prætextatos adhuc secum in curiam adducebant, quò consultatio-
 nibus negotiisque publicis jam inde à tenerâ ætate adfvescerent. Parem occa-
 sionem minorum periculo, majori commodo conjunctam istud iter assererat, unde
 non modicam circa negotia publica cognitionem licebat assequi. Nam
 nec ad arcana consiliorum, quæ regi oportet, absque discrimine admittuntur
 Principum & legatorum comites, & ea quæ in publico fiunt, omniûq; exposita
 sunt oculis & auribus, ut comitiarum ordinem, proponendi modum, consulta-
 tionum & relationum vicissitudinem, officiorum domus Augustæ differentias,
 quæque his similia longè facilius addiscer, promtioresque ad omnia habe-
 bit aditus, qui in Principis cujusdam comitatu agens aliquem ex præcipuis ad-
 ministris tam arcto contingit propinquitatis gradu. Adde quod insigne ad ma-
 gna nitenti adjumentum est, in tam augusto procerum Imperii, quique ab his
 ablegantur conventu & noscere, & nosci, ejusque rei plurima illo tempore fa-
 cultas & opportunitas suppetit. Toto autem illo quo ista comitia celebra-
 bantur spatio compositum jus fasque animi, sanctosque recessus cordis & inco-
 lectum generoso pectus honesto ita approbavit Optimo Patri FRISIUS, ut re-
 dux eum in ampliora vitæ Academica spatia expleto vix dum ætatis anno de-
 cimo sexto dimitteret, liberiusque vivendi concederet potestatem. Nondum
 sic convaluerat nequitia, nondum sic adversus virtutes conjuratum fuerat, ut
 officinæ virtutum in vitiorum scelerumque converterentur palæstras. Nostri
 demum infelicitas seculi illam pestem peperit, quæ à tenuibus profecta initis
 & in Balthico mari vicinis primum progenita locis tam late serpsit, ut in medi-
 cabilis nonnullis censeatur, & desperato malo verent adhibere medicinam.
 Non desuere quidem (nec enim placet vetera extollere cum veritatis dispen-
 dio) illis etiam temporibus suæ vomica, sua quandoque carcinomata, sed pau-
 ca & quot in suâ familiâ dolebat & indignabatur Cæsar Augustus. Licebat
 sequi consilium Poëtæ, qui non sanabile vulnus jubet ense recidere, ne pars sin-
 cera trahatur. Hodiè verò, proh dolor! eò res rediit, ut erectis animis vix con-
 cedatur, id quod ingressæ sunt, virtutis & bonæ mentis iter exequi. Malus
 bonum malum esse vult, ut sit sui similis. Etiam inviti & reluctantes jubentur
 penetrare se illic, ubi damni est conciliabulum, noctu ire obambulantium,
 suum adimere alteri, ægritudinem parere suis, bellum indicere honestis mori-
 bus, illustremque funestare frangendam imagine gentem. Flagitia hominum,
 & in Cyclopum terras deportanda, ubi suis viverent perveris cupidinibus. Sed
 redeundum in viam est, unde digredi cogit animo erumpens & pectore iusta
 in hæc temporum nostrorum propudia indignatio. Ubi tanquam ad merca-
 turam

turam bonarum artium ventum est ad inclytam Salanam, nequaquam dies per
 fomnum, nox crapulâ & libidine, stentoreisque vociferationibus & vagis
 discursationibus beatissimo FRISIO fuit transacta, sed assidue secum medi-
 tans, quam ob causam technophyon illud petiisset, iudicansque longe turpissi-
 mum esse, si rediret inanis, Philosophiæ, illius præcipue, quæ mores hominum
 format, & republicas moderatur, ampla spatia peragrarè, nec non sinuosa ju-
 ris publici privatique volumina nocturna pariter diurnaque versare manu in-
 stitit. Compluribus id sedet animo cacoëthes, ut in amœna scientiarum viri-
 daria ubi pervenerint, umbram potius sectentur, quàm in Sole gestiant & luce
 conspici. Itaque dum vanissimis & inanissimis subtilitatibus intenti vel litera-
 rum syllabarum que apices caprant, vel araneorum telas nectunt, ubi exacta
 non parva pars ætatis est, pro Junone nubem se cum Ixione amplexatos fedè se-
 rō nimis deprehendunt. Non delectabatur umbraticis istiusmodi studiis ge-
 nerosa FRISII mens, quin potius memor non scholæ discendum sed vitæ, sum-
 mâ cum alacritate omnique nervorum & ingenii contentione in civilem in-
 cumbebat sapientiam, quam tunc *Virgilius Pingizor, Johannes Str. merus Auer-
 bachius, Nicolaus Reusnerus*, quanta Juris prudentia lumina & columina! si-
 tientibus pleno quod dicitur hauustu propinabant. Jam consecerat illa nobilis-
 simæ scientiæ legitima spatia, & totum prope quinquennium in illo virtutis
 omnis & eruditionis emporio exegerat, adeoque lustrum condere parabat,
 cum ab amantissimo parente domum revocatur. Decreverat etenim ad ter-
 ras alio Sole caleantes mittere tot spectatum illustribus documentis juvenem,
 non veritus amplius, ne illum deliciarum illecebræ Veneresque locorum trans-
 versum abriperent & dementarent, quem tanto temporis intervallo probave-
 rat, & illud adolescentiæ periculosum & præruptum innocenter & inoffenso e-
 mensum pede compererat. Ridiculus sumus homines, si inter tot vanitatum,
 & mortalitatis ludibria perpetuam certamq; felicitatem expectamus; Vocant
 nos undique in amplexum suum molestiæ, & secundissime ferentibus ventis
 exoritur de repente favior aliqua procella, quæ portus aut planè eripiat con-
 spectum, aut vela scindat rumpatque, vel obliquare ceretè compellat. Nam
 ecce dum ad iter accingitur, dum valedicere parat suis, & reduci sibi sospites
 destinat, rebus humanis valedicere parens, & inimica fors omnia ista peregre ab-
 eundi consilia corrumpit, interceditque decreto, ejus executione non qui-
 dem splendoris aut magnitudinis plus accessisset beate defuncto, quippe
 qui ad summum privati hominis fastigium processerit, plus tamen apud quos-
 dam & hominum præcipue vulgus opinionis, quam tamen sapientissimus quis-
 que neque fugientem affectat, neque comitantem magnopere æstimat. Ac-
 cessit ad acerbissimum erepti genitoris dolorem tutelæ onus & molestum &
 grave, iis tamen, quorum bono geritur, non utile tantum sed planè necessari-
 um. Reliquerat quippe parens optimus duos ipso minores liberos, quorum
 aut negligenda cura, quam pietatis leges injungebant, aut relinquendum
 peregrinationis propolium, quam prudentiæ i vadebant consulta. Vicit pie-
 tas prudentiam, & vel cum dispendio suo curam minorum & rei familiaris ad-
 ministracionem, quæ ut virtute majorum satis ampla contigerat, ita sedulo in-
 digebat inspectore, in se suscepit. Neque tamen ita se transdidit in illas mo-
 lestas & multum incommodas occupationes, ut propterea oblivisceretur cum
 Themide se contraxisse: Quin potius ita sacris ejus operabatur, ut hoc solum
 agere diceres; eâ rursus vigilantia solertiâque æconomica regebat negotia,
 ut alia omnia huic unî concedere curæ viderentur. Atque ita factum fuit, ut
 neque ex studiorum cultura res familiaris pateretur detrimentum, neque ex
 hujus curâ studiorum induceretur neglectus. Adeo temporis, quod utraque
 sibi posci, recta dispensatio & distributio provida, quam beatus Dominus

B

CAN.

CANCELLARIUS in extremâ quoque senectâ constantissimè observabat, quod difficillimum videtur, & propemodum impossibile, facile reddidit & expeditum. Quod ignis solet, AUD. HONOR. ut nisi eum ruinâ opprefferis vel extinxeris, quò magis regitur premiturque, eò, fortior violentiorque erumpat, viamque vi faciat: Quod item obstructa solent flumina, ut magno cum impetu, quæ immittuntur cursumque remorantur, disjiciant, saxaque & robora vorticosis contorta gurgitibus convolvant: idem calamitose virtuti evenit, splendescit vulnere, viresque majores & incrementa ab obstantibus sumit. Depresserat equidem nimis properatus charissimi genitoris obitus excellam generosi pectoris in beatissimo FRISIO indolem; non opprefferat: incavaverat, non infregerat erectum animum; Obtekerat fulgidum & prælustre virtutum & civilis prudentiæ jubar, & ceu caliginosâ quâdam involverat nube, nequaquam tamen obscuraverat aut extinxerat. Itaque cum ex sincerâ gravitate judicii, æ qui recti quæ ardentissimo studio, prudentis copiâ consilij, promptissimo ad juvandum alios affectu passim innotuisset, certatim opera ejus in dirimendis nobilium familiarum controversiis expetita fuit, ipso quoque Serenissimo Principe non parum sæpe exorato, ut: Judicem honorarium discipulantibus (Commissarium passivo vocabulo dicimus,) indulgeret. Quippe nō temere reperiebarur, qui aut leges juraque tam civilia quam provincialia & Saxonica melius nosset, aut rationum momenta appenderet accuratius, aut cognitâ denique causâ pronunciaret incorruptus. Itaque etiam ii, contra quos dederat, non iniquo id ferebant animo, & victores hoc potissimum arbitro superasse gaudebant. Nam cum auctoritatem commodare impostæ sibi personæ, illam vicissim depositâ quasi personâ comitare temperabat, adeoque nec se veritas illi minuebat amorem, nec gravitatem corrumperebat facilitas. Enim verò falluntur, qui superiore loco constituti arrogantia & asperitate reverentiam aliorum alii atque regneri putant, quam longè certius securiusque amor & benevolentia conciliat atque continet. Ex eodem fonte profluxit, quod cum abesse contingeret subinde, qui supremo hanc provinciarum diaestero hic loci assident, Optio illis dabatur sæpius & succenturiabatur. Præludebat per hæc minoris quasi ponderis experimenta futura ipsius magnitudini fortuna, aut divini verus miranda potentia fati, & ad ea struebat gradum, quæ postea cum immortalis sua laude, & incredibili harum provinciarum bono sustinuit, munera. Inter quæ præludia retulerim, quod *illustri ad Muldam Gymnasio inspectar* datus à Principe fuit. Noverat nimirum, quam severâ ipse legem inde à primis annis in Ruthenô profecisset, Elector Serenissimus, nec dubitabat, constantem fore & rigidum exactorem disciplinæ, quam proficuum sibi & unicè salubrem ipsemet foret expertus. Et ea sanè est scholarum istiusmodi conditio, ut & calcariibus ad incitandam industriam, & freno ad cohibendam nequitiam plerique opus habeant, quos munificentia Serenissimi Principis in spem patriæ inibi sustentat. Utraque autem quomodo rectè & tempestivè adhibeantur, ne aut deprimatur erecta indoles severitate nimia, aut ex laxitate disciplinæ lasciviat, non tantum Præceptorum, verum etiam Inspectorum cura laborque est, & hos quidem auctoritatem, illos industriam, utrosque prudentiam adhibere oportet.

Sed jam Celsissimo Electori gloriosissimæ recordationis propius eum admoveere parabat cœlestis providentia, & destinata provinciis hæc ex tanti Viri industriâ felicitas, postquam anno decimo tertio hujus sæculi supremo Appelationum judicio Assessor datus fuit. Disputant inter sese divinæ & humanæ sapientiæ consulti, non quid etiam aulicæ viæ expediat studiis addicto, & præcis innurrito mortuus. Nam & Poëtar, quam rectè verèque meum non est pronunciare, pietatis in exilium inde ejectæ: tantum non proscripse memi-

nere,

nère, & historicorum filii aulae regnum penes invidiam & malevolentiam esse
 ajunt; Quibus auctoribus fiat, ut sæpe qui se det potens, aulae culmine lubri-
 co, mox gravi casu decidat. Mirandum itaque non est, si trepidè & cun-
 ctanter delatum suscepit officium, ut qui solam obsequii gloriam sibi relictam
 amplecteretur, Principi summum de se arbitrium datum intelligeret, nec sibi
 solum sed & patriæ atque Reipublicæ natum se meminisset. Conficius ergo
 notè sibi, quod non extorsisset per ambitum, nec ignarus, quod absque superbia
 notà aut contumaciè recusare non liceret Diis per omnia quam hominibus si-
 milioris Principis judicium, humeros supposuit oneris, quod tamen apprimè
 sciebat, quantum & quam grave foret. Quippe jam ab antiquis temporibus
 illustrissima domus Saxonica eà prerogativà gaudet, ut ab ejus sententiis ne-
 fas sit provocare. Quod maximi momenti privilegium huic domui virtutis
 & Justitiæ acerrimo studio parvè hodiè ab exteriori nationibus pactionibus &
 transactionibus ab imperio obtentum fuit. Tantò itaque accuratiorè judicii
 lance expendendas sentiebat, trutinandasque causas, de quibus ubi pronuncia-
 tum foret, quo minus executioni daretur sententia, nullum amplius restare no-
 verat appellationis beneficium. Quam castè & integrè in hoc munere ver-
 satus sit, quam nihil aut gratiæ dederit aut odio, firmus adversus pecuniam, me-
 tu potentiorum inconcussus, quique adeò quam virginem acceperat Astræam,
 custodiendam sibi religiosè, non corrumpendam nefariè, semper cogitaret, in-
 juria virtutem fuerit prolixè commemorare velle. Cujus in jure reddendo
 sancti-tatis documentum hoc accipite longè illustrissimè, *Audite res*. Deceßerat
 statione mortali anno XXIX. vir nec silendus nec dicendus sine curà CASPAR
 SCHONBERGIUS, Principis Electoris Consiliarius intimus, cujus ille fidei,
 prudentiæ, dexteritatis, judicio, adde & felicitati, cum aliis non pauca defer-
 ret, conredebatur omnia, & innirebatur præcipuè; Atque hujus viri morte Præ-
 sidis vacare cœperat in honoratissimo isto Collegio locus, ab aliis, dum
 SCHONBERGIUS abesset, non semel impletus. Eum nec ambièti nec cogi-
 tanti FRISIO Serenissimus Elector proprio motu detulit. Ut enim cura Prin-
 cipis egregii est maxima nosse suos, ita sapientissimum sagacissimumque Ele-
 ctoris indulgentissimi animum non prætervehebant dotes, quas numerosas
 FRISIO superfudera: immensà Dei benignitas. Ejus itaque cum non tantum
 parem negotiis animum deprehendisset, sed & in plura valere intelligenet, &
 universæ provinciæ judicia nosset cum suo congruere, re ditibus universis reci-
 piendis dispensandisque & ærario harum regionum præfecit eodem illo, quem
 supra diximus anno viceßimo nono. Quam ille Spartam eà ornavit sanctita-
 te, eà administravit industrià, ut mihi Cætonem illà Romanè reddidisse vide-
 retur, in quibus circa ærarium Romanum, cui quæstor præfuit, exquisitè solli-
 citudine prædicanda quantumvis copiosa *Plutarchi* deficit ubertas. In hoc
 quoque Collegio jam inde ab anno MDCXXXIII. director ipse quantum
 curæ operæque impenderit diffusissimis rationibus, filere & prætermittere me-
 præstat, quam in hoc arctati temporis articulo minus quam pro dignitate ex-
 plicare. Suo præteritū loco reddendum est; Cum certas in *præfecturas* distri-
 buatur omnis hæc regio, iisdem præses & Rector dari assolet, qui & conditio-
 nem districtus illius inspiciat propius, & rationales auctoritate suà coherceat,
 prudentiæque & consilio incurrentia subinde negotia dirigat atque expediat.
 Cumque singulæ subinde singulis, illi clementissimi Principis judicio qua-
 druplex assignata fuit, *Coldicensis*, *Roßlicensis*, *Leisnicensis atque Bornen-
 sis*; quibus ille ita præfuit, ut difficillimis temporibus, sollicitudine, curà,
 industrià quantà fieri potuit maximà, averteret damna, commoda procur-
 raret. *Romana fidei* *lyra* verissimè inquit: Pallida mors æquo pulsata pè de
 Pauperum tabernas, Regumque turres, idque anno hujus seculi tricesimo se-

primo liquidò cognoscere quemvis oportuit. *Sanctius consilium* Principis, quod ipsomet Præfide statum reipublicæ universæ & salutem dispensat, atq; ordinat, & velur omnes diffusa per artus Mens agitat molem, & toto se corpore monstrat, exhaustum fuerat penitus. Quo tempore qui rebus fesis succurreret, qui labantia sustineret, qui restauraret collapsa, qui ministerium commodaret laboriosissimo quantum vis Principi, quem prudentiæ quodam delubrum *Tacitus* negat suâ posse scientia cuncta completi, repertus est FRISIUS. Et ille quidem refugiebat onus, seque indulgentissimo Domino non semel sed sæpius subiectissimè adductis rationem gravissimarum argumentis excusabat, & deprecabatur molem, cui parem se ex modestiâ diffidebat: Sed reluctantem, & quantum debita Clementissimo Electori reverentia permittebat, tergiversantem autoritate denique & præsentii alloquio perpulsi Serenissimus Princeps, ut certis conditionibus ad biennium addiceret operam, quam volenti Domino ejusq; Celsissimo Filio in vigesimum secundum usq; annum præstitit. Sequitur fugientem gloria, sequentem fugit, idemque in reipublicæ dignitatibus evanire videmus. Totjam documenta industria, abstinentiæ, sanctitatis dederat FRISIUS, tot experimentis spectatum erat: illud quantæcunque fortunæ capax pectus, idemque quantiscunque laboribus par, ut nihil tam arduum esset atq; difficile, nihil tam grave atque laboriosum, quin illi expediundo sustinendoq; aptissimus ipse videretur, & quæ alii paritatis operis singula, ipse administraret universa. Decesserat generosissimus Dn. WOLFGANGUS à LUTTICHAU, Cancellarius, atq; in illius rogatæ militiæ principem locum quærebatur qui succederet. Iterum recurrebatur ad FRISIUM. Nec recusare ausus oblatam indulgentissimi Domini gratiam, ne suo plus iudicio tribuere videretur, quam Principis, câ conditione assensus est, ut quætor quas dixi Præfecturarum regimen curamq; deponere sibi & abdicare liceret, quod & Principi volenti fuit. Quos inexplebilis honorum opumque sitis fatigat, & cum Tantralo mediis in aquis fugientia captant pocula, eorum interminata cupiditas cuncta corripit, unum id studens, non ut à se dignè omnia habeantur, sed ne alius quicquam habeat. Itaq; videas persæpe multos diffusissimis intricatos negotiis plura confundere quam explicare. *Beatissimus Dominus Cancellarius* ut avaritiâ procul & ambitione omnem vitam egerat, ita nunquam fermè aliquid novi muneris suscepit, quin fortunæ parrem aliquam remitteret. Nolo patientiâ vestrâ abuti, *Rektor Magnifice, Auditores omnium ordinum Honoratissimi*, & recensere, quanto ipse studio à Splendidissimo *Canonorum Martuburgensium* collegio *Præpositus* ante hos vigintri & quod excurrit annos, fuerit electus. Nolo commemorare, quâ gravitate & auctoritate comitatum rexerit Serenissimæ Principis ac Dominiæ, Dominiæ MAGDALENÆ SIBYLLÆ, quæ illustrissimo Principi ac Dno. Domino FRIDERICO WILHELMO *Saxoni Altenburgico* nunc temporis conjux est, cum eam *Magister Aulae* Anno M. DC. XXXIV. Sponso Serenissimo Domino *CHRISTIANO V. Regie in Daniâ dignitatis heredi* sponsam adduceret. Nolo referre, quantâ felicitate Electori nostro Clementissimo Domino JOHANNI GEORGIO II. Celsissimam conjugem Dominam MAGDALENAM SIBYLLAM Brandeburgicam familiâ Byruthinâ & petierit, & pro potestate sibi concessâ stipulatione solenni pepigerit. Munera istiusmodi & officia, quanto ambitu, quantâ contentione animi perantur, quantâ solertiâ, prudentiâ, dexterritate ob-eunda sint, quam non nisi illustrissimo genere & ingenio, virtute, & auctoritate viro tribuantur, vel sola nos pompa Hispano-Gallica, quæ jam per tot menses procerum utriusque gentis, utriusque sexus spes ambiguas, cupidinesque anxias, dum instruitur & adornatur, fatigat, docere abundè potest. In his itaque omnibus non sustinuisse tantum iudicium maximorum Principum, sed

sed & expectationi atque voluntati satisfecisse ejus fortunæ est, quam non nisi sapientia & gignit, & moderatur. Atque hæc vel sola sicut iustæ orationis materiam præberent uberrimam, ita mihi ejus non tam conquirendam copiam, quam vestram facietatem refugiendam esse video, *Auditores*, idèque ad *privatam* viri summi *vitam* propero, in quâ quidem non minore se quam in publicâ exhibuit. Equidem non paucis accidere videmus, ut partem ex benè gestâ republicâ gloriam intra larium suorum amittant penetralia. Ita foris claros destruit infelicitas domestica, & hoc ipsum luminibus eorum officit, Splendoremque benè & sapienter factorum obfuscatur, quod minus cari aut minus beati patres familiâs existere putentur. Longè aliud benigniusque fatum habuit

Generosissimus Dominus Cancellarius.

Inter ea quæ præsentis vitæ beatitudinem, quantumcunque illa est, absolvent, nempe benè nasci, pieque mori jure merito bonum loco medio numeratur *Conjugium*. Jam primum non temerè ullius gentis, ætatis, ordinis hominem reperias, cujus felicitatem fortunæ matrimonii compares. Cum enim lætissimis auspiciis anno hujus seculi primo IX. Kal. Septembr. in manum ejus convenisset virgo & gente & mente nobilissima Domina *CATHARINA* ab *EINSIEDEL de domo Schvveinsburg*, in uno ejus matrimonio totos *quinquaginta octo* annos exegit. *Macrinus* memorat *Plinius* vixisse cum conjugè triginta novem annis sine jurgio, sine offensâ. *Sylvius Paternus* in agro *Nemausensi* uxori rarissimi exempli monumentum posuit, exegisse se cum eâ testatus annos triginta duos sine ullâ animi læsura. Aliâ *Romanâ* inscriptione *C. Cavius Severus Rutiliam Primitivam* conjugem dulcissimam vixisse secum gloriatur annis viginti sine bile. Poterit & huic nobilissimæ matronæ inter reliquos sepulcri titulos aliquando & utinam tardè elogium simile apponi, tantò futurum splendidius, quanto præstat *Macrini & Severi* tempora unam conjunxisse, eritque adeò hoc grande solacium fœminæ generosissimæ, quod tantum bonum tamdiu tenuerit. Trojæ excidium in *HX. Kal. Maji*, narale *beatisissimi Domini Cancellarii* communiter refertur. Intra unus ille dies ante tot secula severissimè vindicatâ fidei conjugalis violatione extitit memorabilis, & superiore ævo protulit virum eâ diuturnitate felicissimi conjugii positum, quæ nescio an intra aliquot seculorum decursum ulli contingerit. Vidit eia ex hoc matrimonio septem omninò liberos, *filios tres, quatuorque filias*. Ex illis primogenitus patrem statim ab ortu destituit, accepto baptismatis sacramento mox defunctus. Filia quoque natu major Domina *RAHEL FRISIA* primum generoso & Nobilissimo Domino *JOHANNI à Betsisdorf in Niederforchheim*, inde fortissimo militum tribuno Domino *JOACHIMO à Wlaff* nupta parentis optimi sara anno 1641. antevertit. Conceptum ex hujus obitu dolorem renovavit, vulnusq; quod vix obductâ cicatrice coiverrat, refricuit erepta filia dulcissima *SIBYLLA*, quæ castæ virginitatis decus gloriosum anno 1673. cœlo secum intulit. Superant adhuc filiæ duæ, Domina *CATHARINA*, Generosi & Nobilissimi mariti Domini *STEPHANI à Friesen*, qui Serenissimi Saxonie Electoris gloriosissimæ recordationis Consiliarius fuit, & per Episcopatum Cizensem Præses, obitu viduata, nec non Domina *CHRISTINA*, nupta Generoso & Nobilissimo Domino *JOHANNI GEORGIO à Schönbergaß hereditario in Ohorn*. Ornant verò magis & illustrent quotidie atque adaugent generosissimæ familiæ splendorem *Perillus tres & Generosissimi Filii, Dominus HEINRICUS & Dominus CAROLUS Liberi Barones à Friesen Serenissimi Saxonie Electoris Consilarii intimi & Comes, hinc etiam erarii provincialis ejusque redituum director supremus, beatissimique parentia jam à quatuor annis in isthoc officio successor*. Detur hæc venia tenuitati meæ, ut religioso potius silentio venerer dotes atque virtutes, quibus jam dudum orbem Germanicum, imò quaquaversum cultioribus populis habitatur, Euro-

partim in se convertit Generosissimorum fratrum par incomparabile, quam commemoratione parciori patefaciam, magnitudinē earum exprimendæ partem me non esse, cum dubitet nemo, nec eidem vel discretissimi cuiusquam sufficere eloquentiam. Accessit certè ad prægrandiæ Magni FRISII in nostram Saxoniam merita, quæ nulla satis prædicabit, agnosceret omnis & confitebitur posteritas, hoc vel præcipuum, quod hos ex se filios patriæ dederit, quorum prudentissimus consilius, industriâ fidelissimâ, dexteritate admirandâ, salus harum regionum defenditur & conservatur. Firmat roboratque spem publicam nepotum nepiumque ordo lætissimus & longè clarissima indoles, quos virilis sexus tredecim, fœminei sedecim vidit, & post se reliquit ex istis quinque, ex his octo beatissimus Dn. Cancellarius, illiq; ut servatâ naturæ lege & ordine illustro & Generosissimis parentibus sed serius cœlo redditis superstites agant diutissimè, digni olim avitarum patriarumque virtutum, digni munerum & officiorum hæredes, divinum numen oramus & exoramus. Eminent jam dum inter eos ut prærogativâ ætatis, ita rarâ ingenii felicitate, profectibusque in hæc adolescentiâ teneritudine admirandis Illustris & Generosissimus Dominus CHRISTIANUS AUGUSTUS Liber Baro à Friesen & propiore ceu pignore nostrorum pietatem votorum approbat. Interiorē viri summi & domesticam vitam debent enarrare, ponereque ob oculos mores compositissimos, in quibus & priscam suspicere gravitatem, nec comitarem & humanitarem desiderares; vultum serenum & placidum, unde quod de Agricola Tacitus, bonum virum facile crederes, magnum libenter; dispositum accuratè diem, laboresque, quos sustinebat in tot diffusis numeribus plurimos, ordine sibi suo succedentes, liberalitatem in egenos, promittentem sublevandi calamitosos, & quæ coronâ omnium virtutum, pietatem erga Deum & in verâ religione constantiam, quæ precum assiduitas, verbi divini sedula meditatio, sacramentorum devota usurpatio notam reddiderunt omnibus, quibus vir summus non fuit ignotus. Verû hæc nec in transversu atq; in hoc contractæ scripturionis exiguo spatio dici pro dignitate queunt, & quum in luce publicâ, in omnium oculis vixerit, latere paucissimis queunt. Veniendum ad suprema est Viri, si meritorum magnitudo spectetur, immortalitate dignissimis, in quibus observare licuit, quod olim Vespasiani Imperator dixisse memoratur; Imperatorem (atque adeo etiã virum bono publico narum, & in perpetuo rerum actu versarum) itantem mori oportere. Agebatur cum maximè supremum illud Appellationum iudicium, cuius ipse Præses & Rector ultra XXX, assessor autem ultra XLVII. annos fuerat, cum XVI. Kal. Julii matutinus ut assolebat, ad illud sese conferre, & muneris commissi pararet satagere. Sensit adventum molestissimi hospitis, sed jam ab aliquo tempore nimis quam familiaris, calculi nimirum, & quem ille ciet doloris, cuius vexatus insultibus abstinere tum quidem consensu illo sanctissimo coactus est, ita tamen ut spem faceret Nobilissimo Collegio, à meridie se affore: Agerent interim reliqui, quod è justitiâ esse videretur. Eribat, ut erat laborum & dolorum patientissimus, nisi & huius & sequentis diei, quo aliquantum remisit dolor, quietem medici pariter & domestici exorassent. Sibi itaque & Deo suo ut viveret, constituit sequente Dominicâ sacræ Synaxeos usum munire ad verum fortuitos morbi impetû animum, quem eâ nisi præcedente Sabbatho humili confessione peccatorum, nimirum meminerat hominem se esse, in templo sanctæ Crucis expiavit. Sed reversum inde domum, & privatæ pietati solitarioque vacaturum colloquio cum Deo acrior invasit dolor, tussisque & destillationes senile corpus tot fractum laboribus in vadere cœperunt. Cumque appropinquante sequentis Dominicæ mane catarhus etiam viscativum accedere videretur, sacrosanctum corporis & sanguinis Dominici iusticium devotissimo suscepto affectu, & ab eo tempore ingravescente morbo Deo se suamque

amque subjecit voluntatem. Aderat morienti unâ ctm plurimum Reverendo
Dn. Superattendente D. CRISTOPHORO BULÆO vir multis magnâque
in Orthodoxam Ecclesiam meritis spectatus & summè venerandus Dn. D. JACOBUS
WELLERUS, Serenissimi Saxonie Electoris Concionator aulicus & Consiliarius Eccle-
siasticus, cui placidissimo ore: & vivere inquit & mori paratus sum, prout Deo vi-
sium fuerit. Poterat videri in mentem habuisse illud Beati Martini Episcopi Tu-
ronensis, quem & vivendi exæquavit, imò paulo superavit spatio; Domine si ad-
huc populo tuo necessarius sum, non recuso laborem, fiat voluntas tua. O virum, ut
B. Sulpitii de Martino verba huc accommodem, ineffabilem, nec labore victum,
nec morte vincendum, qui in nullam se partem pronior inclinaverat, nec mori
timuit, nec vivere recusavit. Ita plenus Deo, plenus fiducia meriti Christi,
integris sensibus præsentibus viduâ liberisque & nepotibus in suam resolutus
originem beatissimam animam exhalavit die XII. Kalend. Julii post quartam
pomeridianam. Decesit superstiti uxore carissimâ, dulcissimisque liberis,
quos in altissimo gloriæ culmine constitutos vidit & gavissus est, incolumi digni-
tate, famâ undiquâq; fecundissimâ, publicis omnium lacrymis sequentibus com-
mitantibusque, quod maximorum ipsius meritorum virtutumque illustrium,
quibus ultra communem mortalium sortem evector fuit, verisimum testimo-
nium est. Et ille quidem satis sibi, satis gloriæ suæ vixit, ætatisque spatium ad
illum usque propagavit terminum, quem vix centesimus, imò vix millesimus
quisque attingit. Reipublicæ autem huic ejusque supremo Rectori Serenis-
simo Principi, provinciis hisce, adde & Clientibus suis vixit profecto parum, ut
tanquam immaturam deslere mortem ejus necesse sit. Quanquam vix fas esse
arbitror, mortem vocare, quâ tanti viri mortalitas magis finita quam vita est.
Vixit enim vivetque semper, atque latius etiam in memoriâ hominum versa-
bitur, postquam ab oculis recessit. Reliquis, quam venerentur, quàm sequan-
tur, quotquot reipublicæ se addixerunt, vitæ pulcherrimæ actæ imaginem, un-
de sibi exemplum nostrâ posteritas capiat, quod suis rursùm posteris tradat.
Superant per Dei gratiam paterni nominis non minus quam virtutum & digni-
tatum hæredes, filii Perillustres & Generosissimi, superant in non minore spem
nati nepotes, quorum virtute & meritis factisque insignibus patris avi que glo-
riâ illustratur partim, partim illustrabitur. Itaque, quod unum superest, gra-
tias agimus divino Numini, quod tantorum, quæ hisce per beatissimum Dominum
Cancellarium contulit provinciis, bonorum usum tam diuturno nobis concesserit
tempore, præcamurque devotis precibus infinitam ejus bonitatem, ut Peril-
lustribus & Generosissimis filiis Nepotibusque Patris & avi concedere annos aut etiam
velit adaugere, ut istis adiutoribus pacem & tranquillitatem publicam tueri &
conservare detur Serenissimo principi. Hujus salus cum nostra salus sit, teo
Deus Optime Maxime, auctor statorque Imperiorum, per quem Reges regnant, & prin-
ripes decernunt justitiam, veneramur supplices, serva ac sospita PRINCIPEM nobis,
serva familiam Saxonicam universam, illique sancto mortalium statione longissimâ se-
rum nec alium SUCCESSOREM suffice, quam quem jam dedit sanguinem suum; æ-
rumque continuat à descensione mundo præstare coævum. Bonum, felicem faustum ac
fortunatum universis OPTIMI PRINCIPIS consiliis eventum adspira, ut sub ejus im-
perio felicissimo & maximè diuturno in florentissimo Reip. statu nos liberique nostri
Esiqua futura est posteritas vitam agamus quietam ac tranquillam in
omni pietate & honestate.

D I X I.

4322 KF

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain Latin or German script.

B I X I

Handwritten signature or initials, possibly 'M' or 'N'.

107

F. K. 80. 7

Z6
2340

x2047347

BEATISSIMIS MA
MEMORIAEQUE SEMPE
REVERENDISSIMI, PERILL
GENEROSISSIMI DO
DNI. HEIN

LIB. BAR. A Saxe
DYNASTÆ IN ROT
SERENISSIMI ET PA
ELECTORIS SAXONIÆ CO
ET CANCELLARII, SUPREMI APPE
PRÆSIDIS, ET CATHEDRA
MARTISBURGENSIS PRÆPO
SACRUM.
DIXIT PUBLIC
IN AUDIT. COLLEGIJ MAJORIS
MAJORI
III. NON. AUGUSTI M. I
CHRISTIAN FRIEDERICUS Saxe

LIPSIÆ;
Typis JOHANNIS WIT

BIBLIOTHECA
MUNICIPALIS
MUNICIPALIS

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK
HALLE
(GALLE)

